

Zorgvisie van het Toverpotlood

Kinderen houden ervan om grenzen te verleggen. Hun persoonlijkheid ontwikkelt zich pas ten volle wanneer men hen daartoe uitnodigt en er veel van hen verwacht wordt. Door kinderen een veelheid aan ervaringen en ontmoetingen aan te bieden, wordt hun omgeving een rijke en veilige oefenplaats voor de complexe maatschappij waarin ze later hun eigen plaats moeten vinden. Zo worden kinderen uitgedaagd om hun talenten volop te kunnen ontplooien. Om in de maatschappij niet aan de zijlijn te staan, moeten kinderen en jongeren enorm veel competenties ontwikkelen. Denk maar aan: omgaan met informatie, zich kritisch kunnen en durven opstellen, probleemoplossend denken, sportieve vaardigheden, samenwerken, werk vinden, vlot communiceren, creatief zijn, keuzes kunnen maken, op verschillende wijzen uitdrukking kunnen geven aan de eigen gedachten en gevoelens, daar plezier aan beleven, ...

Wij willen die competenties bevorderen. Ze zijn een samenspel van inzichten, vaardigheden en attitudes die kunnen worden ingezet in concrete situaties. Vanuit onze visie dat elk kind een rijk individu is, met talenten en noden, gaan wij als school het engagement aan om extra zorg te besteden aan "al onze leerlingen". Dit betekent dat wij oog hebben voor de cognitieve prestaties, de sociaal-emotionele en de psychomotorische ontwikkeling van elk kind, rekening houdend met hun eigenheid en persoonlijkheid.

Het zorgbeleid wordt gevoerd vanuit een visie op zorg. Door te werken met een duidelijke visie weten alle teamleden wat er van hen verwacht wordt. De structuur van de zorg wordt duidelijk voor alle betrokkenen.

We streven naar een zorgende school waar ieder kind zich thuis voelt en goed voelt. Daarom is de eerste pijler van onze schoolvisie: DE LEERLING STAAT CENTRAAL !

We werken aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling.

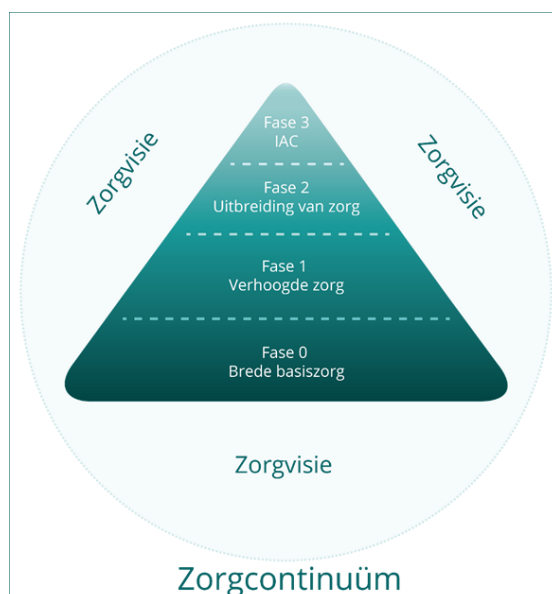
We trachten preventief te beantwoorden aan de noden van elk kind.
(zie DNA van de school)

We vertrekken vanuit bestaande zorgkaders : Het zorgcontinuüm en het handelingsgericht werken (HGW).

We zien zorg breed : De zorg kan iets alledaags en kleins zijn (nog voor fase 0 : zorgcontinuüm) maar evengoed een intensieve begeleiding (fase 2 : zorgcontinuüm). Zorg is voor ons een schouderklopje geven als het nodig is (oog hebben voor) maar even goed werken aan/met een leerprobleem/leerstoornis, alsook preventieve acties of aanbodversterkend voor bollebozen.

We integreren zorg in de gewone schoolwerking en die komt als rode draad steeds op de voorgrond.

1. ZORGCONTINUUM

Fase 0 = brede basiszorg

Onderaan in het zorgcontinuüm van zorg staat brede basiszorg. Dit is de zorg die iedere leerkracht biedt aan alle leerlingen om met kwaliteitsonderwijs optimale ontwikkelingskansen na te streven. De school stimuleert via een krachtige leeromgeving de ontwikkeling van alle leerlingen en probeert problemen te voorkomen. Ze werkt daarbij actief aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren.

Kortom: De zorg die de klasmentor zelf aan elk kind biedt om het welbevinden van het kind te stimuleren en de ontwikkelingskansen optimaal te benutten.

IN DE PRAKTIJK:

leerlingniveau

- binnenklasdifferentiatie (zie agenda klastitularis)
- breed aanbod van werkvormen
- alternatief voor wiskunde-methode (Eurekatechnieken)
- overstap naar secundair door CLB (zesde leerjaar: halve dag)
- tandemlezen (alle leerlingen van de lagere school)
- extra leesansen
- schrijfdans kleuters en eerste leerjaar
- aandacht voor meerbegaafde leerlingen: aanbod 'rekentijger', ...

leerkrachtniveau

- binnenklasdifferentiatie
- alternatief voor wiskundemethode: ondersteuning door de zorgleerkracht
- afname AVI-leesniveaus (zorgleerkracht of zorgcoördinator)
- afname leestoetsen 1ste leerjaar (zorgleerkracht of zorgcoördinator)
- afname 'Toeters' (eventueel ondersteund bij grote klassen)
- overlegmoment klastitularis zesde leerjaar / CLB advies secundair
- afname LVS-toetsen wiskunde en spelling (begin en midden schooljaar door klastitularis)
- invullen observatiekaart (klastitularis) voor iedere leerling lagere school: oog hebben voor algemene ontwikkeling, zinvol tijdens MDO's en als info bij overgang naar een ander leerjaar.
- gegevens van de leerlingen samenbrengen in LVS Broekx (KS en LS)
- filteroverleg in september en februari: Zo kunnen we meer gestructureerd de nadruk leggen op preventief werken.
- observatielijsten kleuters: start laatste trimester 2015-2016
- overgangsgesprekken in juni
- Vanaf schooljaar 2016-2017 werken we met een klasmap waarin voor ieder kind de intakefiche van Broekx zit. Zo hebben leerkrachten snel een overzicht van specifieke info.
- nascholingen

schoolniveau

- alternatief voor wiskundemethode (Eurekatechnieken)
- zorgoverleg (directie, zorgleerkrachten, zorgcoördinator)
- schoolrijpheid info-avond CLB
- zorgvergaderingen scholengemeenschap SPOOR 7
- digitaal kindvolgsysteem Broekx
- SES-plan: We integreren het SES-plan in de zorgwerking. Met de SES-kinderen in ons achterhoofd plannen we acties waaruit alle kinderen voordelen halen.
- nascholingen

Voorbeelden van klassikale zorgacties

Koorlezen (begin 2013 ...)

Gedurende een hele week wordt dagelijks tijd gemaakt om 10 minuutjes dezelfde tekst te lezen. Door deze herhaling boeken we vooruitgang en hebben de kinderen een succeservaring. Deze teksten kunnen geïntegreerde teksten van in de les zijn ter bevordering van het begrijpen van de leerstof.

Eurekatechnieken (begin 2013 ...)

In het eerste en tweede leerjaar combineren we de wiskundemethode met enkele Eurekatechnieken (vingerkaarten, getallenkaarten, cirkelrekenen, kaartspel,...). Vanaf het derde leerjaar mogen de kinderen , die de rekenstrategieën van de methode niet voldoende onder de knie krijgen, werken met de Eurekatechnieken (cirkelrekenen).

Koala (liep van 2013-2014)

In het schooljaar van 2013-2014 is dit project opgestart als een proeftuin. De meerbegaafde kinderen uit alle klassen werkten samen een project uit. Na evaluatie hiervan, kiezen we ervoor om de focus te leggen op optimale binnenklasdifferentiatie.

3 bussen (begin 2014 ...)

Het is de bedoeling dat de leerkrachten optimaal differentiëren. Daarom wordt er zoveel mogelijk met 3 groepen (= bussen) gewerkt.

Bus 1: kinderen die extra begeleiding nodig hebben. Deze kinderen krijgen verlengde instructie, werken langer onder begeleiding van de leerkracht en moeten enkel de basisoefeningen maken.

Bus 2: kinderen die voldoende zelfstandig kunnen werken. Zij volgen een korte instructie en gaan daarna zelf aan de slag.

Bus 3: kinderen die het lesdoel al veel sneller bereikt hebben en dus verrijkingsmateriaal aangeboden krijgen. Een deel van het basisaanbod wordt geschrapt.

De zorgjuf kan indien nodig de binnenklasdifferentiatie (tijdelijk) komen ondersteunen.

Fase 1= verhoogde zorg

Soms volstaat een brede basiszorg niet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In deze volgende fase beschikt het schoolteam zelf over voldoende deskundigheid om deze leerlingen de nodige ontwikkelingskansen en –stimulansen te bieden. Het is bij voorkeur de klasleerkracht die deze zorg binnen de normale klascontext realiseert, zo nodig ondersteund door het zorgteam. In deze fase is er een planmatige aanpak. De stappen plannen, handelen en evalueren worden opgenomen in het leerlingendossier. In deze fase kan men een zorgoverleg organiseren.

Kortom: Er wordt opgemerkt dat een kind extra zorg nodig heeft. De klasmentor verstrekt deze zorg, al dan niet met hulp van het zorgteam.

IN DE PRAKTIJK:

leerlingniveau

- binnenklasdifferentiatie: zorggroepje geïntegreerd in de klaswerking
- extra remediëring eventueel door de zorgjuf
- aanbieden hulpmiddelen (geheugensteuntje, tafelkaart, ...)
- koorlezen

leerkrachtniveau

- eventueel ondersteuning bij oudercontacten door zorgleerkracht of zorgcoördinator
 - overleg zorgleerkracht / klastitularis
-

Fase 2= uitbreiding van zorg

Voor sommige leerlingen volstaat de verhoogde zorg niet meer, de huidige begeleiding van de leerling in de schoolse situatie dreigt vast te lopen. Het schoolteam voelt dat zijn inspanningen, die van de ouders en van de leerling geen of onvoldoende resultaat opleveren en heeft versterking nodig. Er is nood aan bijkomende inzichten in de onderwijsleersituatie. Schoolteam en leerling/ouders besluiten het CLB-team te betrekken bij de individuele probleemanalyse. Het CLB richt zich op de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de individuele leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht en de ouders. Alle informatie die tot dan toe werd verzameld in het leerlingendossier (Broekx) vormen het startpunt van de intakefase. Het CLB (in overleg met de leerkracht) neemt de regie op zich voor het verloop van het traject, voor de keuze van de interventies en voor de conclusies. Het coördineert de samenwerking met eventuele relevante externen, zowel diagnostische als hulpverlenende instanties (logopedist, kinesist, psychiater, multidisciplinair diagnose- en therapiecentrum, ...). Verder zorgt het ervoor dat de inbreng van externen maximaal kan afgestemd worden op de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders.

Kortom: De verhoogde zorg is niet voldoende. Het CLB (en eventueel externen) wordt ingeschakeld en er worden zorgacties opgesteld en opgevolgd.

IN DE PRAKTIJK

leerlingniveau

- remediëring, extra oefenkansen: individueel of in kleine groep door zorgleerkracht of zorgcoördinator
- uitbreiden hulpmiddelen (tekst op voorhand doornemen, toetswijzer vooraf aanbieden in samenwerking met logo, materiaal in samenwerking met GON, ...)
- differentiatie leertraject (individueel) (zorgcoördinator-zorgleerkracht)

leerkrachtniveau

- overleg zorgcoördinator / klastitularis / ouders
- afname Contrabas (CLB)

schoolniveau

- expertisoverdracht door externen (vanuit Gon)
 - MDO met leerkracht / zorgcoördinator / medewerker CLB / eventueel ouders / eventueel externe hulpverleners (GON, logo, ...): structureel naar aanleiding van LVS-resultaten, afname Toeters, opstart- en evaluatievergaderingen GON of vraaggestuurd
 - Handelingsplan indien nodig
-

Fase 3= overstap naar school op maat

Als het zorgaanbod van de school nog steeds onvoldoende afgestemd is op de onderwijsbehoeften van de leerling, of wanneer de school onvoldoende draagvlak heeft om adequaat in te gaan op de zorgvraag, kan een overstap naar een school op maat met een meer specifiek aanbod, een zinvol alternatief zijn. Het schoolteam blijft de leerling actief helpen en communiceert open met de betrokken partners. Het CLB-team bespreekt met de ouders, de leerling en het schoolteam de situatie van onvoldoende afstemming in de huidige school, overloopt de verschillende mogelijkheden die zich nu aanbieden en onderzoekt het keuzeprocess.

Kortom: Wanneer bovenstaande processen niet voldoende blijken te zijn, is de overstap naar een andere school op maat een zinvol alternatief.

2. HANDELINGSGERICHT WERKEN

Om te streven naar een zorgzame aanpak vertrekken we vanuit de volgende zeven punten. Deze zeven uitgangspunten vormen de essentie van handelingsgericht werken.

1. Onderwijs-en ondersteuningsbehoeften

Van 'Wat heeft de leerling?' naar 'Wat heeft de leerling nodig?'

Vanuit de verzamelde gegevens bepalen wat een leerling nodig heeft:

Instructie/opdrachten die...

Materialen/activiteiten die...

Een leeromgeving/ klasgenoten die...

Feedback die...

Een leerkracht/ouders die...

2. De leerkracht doet er toe

Verander je de leerkracht, dan verander je het kind.

Ondersteuningsbehoeften van de leerkracht

Zelf kan ik.... Verder heb ik nood aan...

Kennis over...

Vaardigheden om...

Materiaal dat...

Ondersteuning bij...

Collega's die...

Een zorgcoördinator/leerlingenbegeleider die...

3. Doelgericht werken

Zonder doelen geen richting, geen effectieve feedback, geen doeltreffende evaluatie.

Welke vragen moeten beantwoord worden en welke beslissingen kunnen we nemen?

Onderzoek richt zich enkel op het verzamelen van informatie die relevant is voor de diagnostiek en het advies aan leerkracht, ouders en leerling.

Wat willen we bereiken met deze leerling, deze ouders, deze leerkracht?

Zijn de besproken adviezen haalbaar?

4. Aandacht voor het positieve

Door positieve kenmerken te betrekken, voorkomen we te lage doelen en ligt de focus niet alleen op de problemen.

Geef aan wat werkt, wat helpt, waar de leerling beter van wordt.
Benoem wat de school al doet.
Benoem wat de ouders al doen.
Geef aan waarover we het eens zijn.
Benut positieve kenmerken in de aanpak.

5. Afstemming en wisselwerking

Leerlingen verschillen, maar ook klassen, leerkrachten, scholen en ouders verschillen.

Een kind ontwikkelt zich in interactie met zijn omgeving (gezin-school-peer-groep).
Observeer deze interactie.
Zoek naar onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften.
Zoek naar afstemming tussen de partijen en ga er bewust mee om.

6. Constructieve samenwerking

Goede communicatie leidt tot effectieve team-en ouderbetrokkenheid.

Een systematische betrokkenheid van de ouders, de leerkracht, de leerling en de externen.
Verschillende types van overleg.

7. Systematisch en transparant

De school werkt stapsgewijs, is open over het werk dat ze doet, heeft gedaan en dat ze van plan is te doen.

Planmatig = stap voor stap. Documenten en procedures ondersteunen de systematiek.
Wat weten we? (analyse)
Wat willen we nog meer weten en waarom?
Wat beogen we? (effect)
Transparant maken van de informatie en het proces.
Evaluatie en reflectie.